UNIVERSITY OF AMSTERDAM

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Deze samenwerking met Huawei is niet goed voor de UvA en de VU

Moors, A.; Sunier, T.; Leezenberg, M.; de Koning, M.

Publication date
2020

Document Version
Final published version

Link to publication

Citation for published version (APA):
Moors, A., Sunier, T., Leezenberg, M., & de Koning, M. (2020). Deze samenwerking met Huawei is niet goed voor de UvA en de VU. Web publication or website, Closer: An anthropology of Muslims in Europe. https://religionresearch.org/closer/2020/09/01/huawei-uva-en-de-vu/

General rights
It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations
If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: https://uba.uva.nl/en/contact, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, P.O. Box 19185, 1000 GD Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

UvA-DARE is a service provided by the library of the University of Amsterdam (https://dare.uva.nl)

Download date:10 Nov 2026

C L O S E R

An anthropology of Muslims in Europe – A modest attempt by Martijn

Deze samenwerking met Huawei is niet goed voor de UvA en de VU

2 months ago martijn

De UvA en de VU gaan samenwerken met het Chinese telecombedrijf Huawei. Dat bedrijf gaat een lab financieren waar de universiteiten kunstmatige intelligentie (AI) zullen ontwikkelen om multilinguïstische zoekmachines te optimaliseren. Maarten de Rijke, hoogleraar AI, is enthousiast en stelt dat het om interessante wetenschappelijke vragen gaat. Het CvB realiseert zich wel dat deze samenwerking vragen op kan roepen vanwege het risico van spionage, maar meldde dat ministeries en de AIVD geen beletsels zagen. Bovendien, alle kennis wordt open gepubliceerd en iedereen moet zich aan de regels van wetenschappelijke integriteit houden.

Toch hebben wij vragen bij de wenselijkheid van deze samenwerking. Wat ons opvalt is het volstrekte gebrek aan aandacht voor de zeer ernstige mensenrechtenschendingen door de Chinese overheid tegen de Oeigoeren, een etnisch en religieuze (islamitische) minderheid uit de regio Xinjiang. Daarbij zijn Chinese techbedrijven zoals Huawei ook betrokken.

Ongeveer drie jaar geleden zette China een massale detentiecampagne op, waarbij meer dan een miljoen Oeigoeren (bijna 10% van de bevolking van Xinjiang) in heropvoedingskampen verdween. Op basis van uitgelekte regeringsdocumenten hebben de New York Times en het Internationaal Consortium van Onderzoeksjournalisten hier uitgebreid over bericht. Deze massale detentie vormt het sluitstuk van een steeds hardere assimilatiepolitiek van de Chinese overheid in dit gebied. Grote aantallen Han-Chinezen zijn naar deze regio gestuurd om zich daar te vestigen, en Oeigoerse religieuze en culturele uitingen – kleding, gebed, niet eten van varkensvlees, geen alcohol drinken en niet roken – werden als verdacht bestempeld. Oeigoerse huishoudens werden zelfs gedwongen om Han-Chinezen ‘als familie’ in huis op te nemen zodat die konden rapporteren over hun privéleven. Degenen die onvoldoende waren ‘aangepast’, waaronder ook wetenschappers, werden in heropvoedingskampen opgesloten. Families hebben vaak geen idee waar hun verwanten worden vastgehouden en naar het buitenland gevluchte Oeigoeren berichten over ondervoeding, dwangarbeid, vernedering, en marteling. Ook in ballingschap ontsnappen zij daarbij niet aan de surveillance en intimidatie door de Chinese overheid, zo berichtte onder andere Trouw.

Deze gedwongen assimilatiepolitiek en massadetentie worden ondersteund door een enorme inzet van surveillance middelen. ‘Voor Oeigoeren en andere Turkse moslims in Xinjiang heeft Peking het meest ingrijpende surveillancesysteem ter wereld opgezet, gekoppeld aan het opsluiten van meer dan een miljoen

mensen in kampen, voor indoctrinatie onder dwang' stelt Human Rights Watch. Hoewel Huawei aanvankelijk ontkende hierbij direct betrokken te zijn, blijkt uit een rapport van het Australische International Cyber Policy Centre dat dit bedrijf al vanaf 2011 het Openbare Veiligheid Departement van Xinjiang ondersteunt met technische expertise en digitale dienstverlening, zoals cloud computing. Volgens hetzelfde rapport sloot het bedrijf in 2018 een overeenkomst met dit Departement voor een innovatie lab, en zette het een data management systeem op, het 'Integrated Joint Operation Platform'. Daarin worden allerlei biometrische gegevens en zogenaamd 'verdacht' gedrag geregistreerd en gekoppeld aan ID nummers, zodat bij de vele controleposten in Xinjiang 'verdachte' mensen gemakkelijk geselecteerd kunnen worden. Daarnaast zou Huawei, net als diverse Westerse bedrijven overigens, gebruik maken van gedwongen arbeid door de Oeigoeren. Ook elders werkt Huawei samen met autoritaire regimes, zoals bijvoorbeeld met Lukashenko in Wit-Rusland, waar het via een dochteronderneming bijdraagt aan de ontwikkeling van surveillance technologieën, zoals video surveillance and identificatiesystemen.

Het is ons niet duidelijk waarom de UvA en de VU ervoor kiezen om samen te werken met Huawei. Het gaat om een relatief bescheiden bedrag, 3,5 miljoen euro. Wellicht is het een testcase om te zien of het protest oproept. Misschien kan deze casus duidelijk maken dat de overheid echt meer moet investeren in universitair onderzoek, en het niet aan de markt moet overlaten, Dat het alternatief anders is dat Nederlandse universiteiten gaan samenwerken met een bedrijf dat kennis kan gebruiken binnen een systeem waar een hele bevolkingsgroep gedwongen wordt DNA af te staan, allerlei biometrische en persoonsgegevens worden vastgelegd, inclusief beeld en stemmateriaal, waar geen privacy bescherming of andere vormen van rechtsbescherming zijn, en dat werkt aan een extreem assimilatieprogramma, waarvoor wel de term 'culturele genocide' wordt gebruikt. Je kunt natuurlijk heel goed de vraag stellen of wij in onze democratische samenlevingen niet ook steeds meer aan surveillance onderworpen worden. Maar dat maakt een discussie over de samenwerking met Huawei niet minder noodzakelijk.

Annelies Moors, Emeritus Hoogleraar Universiteit van Amsterdam, afdeling antropologie

Thijl Sunier, Hoogleraar Islam in Europa, Vrije Universiteit van Amsterdam, afdeling antropologie

Michiel Leezenberg, Universitair Hoofddocent, Universiteit van Amsterdam, afdeling filosofie

Martijn de Koning, Universitair Hoofddocent, Radboud Universiteit, afdeling Religiestudies / Universiteit van Amsterdam, afdeling Religiestudies